

Libris ROMANIA
LIBRARI
LIBRARI.RO

Respect pentru oameni și cărți

XXX

UNIVERS

Traducere apărută cu sprijinul acordat de NORLA
(Norwegian Literature Abroad)

Oslo

N O R L A

JOSTEIN GAARDER

Castelul din Pirinei

ediția a II-a

Traducere din limba norvegiană
de
MARLENA CHIRILĂ RÕIMĂL

 UNIVERS

Redactor Diana Crupenschi

Corector Lorina Chițan

Tehnoredactor Constantin Niță

Imagine copertă: Corp eteric © Ivano Coltellacci

Castelul din Pirinei

Descriere CIP disponibilă la Biblioteca Națională a României

JOSTEIN GAARDER

SLOTTET I PYRENEENE

© 2008 H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) AS, Oslo

© Editura UNIVERS, 2018, pentru prezenta traducere

www.edituraunivers.ro

ISBN 978-973-34-1020-1

Capitolul 1

Sunt aici, Steinn. Revederea a fost o adevărată magie. Și tocmai acolo, în acel loc!

Ai rămas și tu surprins, atât de surprins, încât ai fost gata să cazi. Aceasta n-a fost „o coincidență întâmplătoare“. Aici au fost în joc niște forțe, niște adevărate forțe!

Ni s-au acordat patru ore pentru noi doi. Este un fel de a spune. Niels Petter n-a fost tot atât de bine dispus după aceea. N-a scos nici un cuvânt până am ajuns în Førde.

Am mers repede de-a lungul văii. După o jumătate de oră eram din nou în fața crângului de mesteceni...

Nici unul dintre noi n-a rostit mai mult de un cuvânt tot drumul. Despre *acea întâmplare*, vreau să spun. Am vorbit despre multe altele, dar nu despre aceea. Ca atunci, demult. Când n-am fost în stare să trecem peste ceea ce s-a întâmplat. Și astfel am putrezit din rădăcină, poate nu tu însuși, și poate nici eu însămi, doar noi doi, ca pereche.

N-am avut puterea să ne urăm nici măcar noapte bună. Îmi amintesc de *acea ultimă noapte* pe care am petrecut-o pe canapea.

Și-mi amintesc mirosul ce venea din cealaltă cameră în care stăteau și fumai. Aveam impresia că îți văd prin perete și prin ușa închisă capul plecat. Stăteau încovoiați peste masa de scris și fumai. A doua zi am plecat și de atunci nu

ne-am mai văzut, de mai bine de treizeci de ani. Este de necrezut.

Și deodată, după un somn lung de ani de zile ca al Frumoasei din pădurea adormită, un misterios ceas deșteptător ne trezește pe amândoi. Și suntem duși acolo din nou, absolut independent unul de altul. În aceeași zi, Steinn, într-un secol nou, într-o lume complet nouă. Așa, deodată, răsună salutul „Bună!” ca acum treizeci și ceva de ani.

Nu-mi spune mie că asta a fost ceva întâmplător. Și nu-mi spune mie că nu există mai presus de noi niște forțe care ne călăuzesc!

Iar cea mai irațională situație s-a creat atunci când proprietara hotelului a apărut deodată pe verandă, ea care era pe-atunci fiica cea mai tânără a familiei.

Cei treizeci și ceva de ani și-au pus amprenta și asupra ei. A fost și ea surprinsă când ne-a zărit, trebuie să fi avut o puternică senzație de *déjà-vu*. Îți amintești ce a spus? „Ce plăcut este să văd că sunteți încă împreună”, a zis ea. Cuvintele astea dureau. Dar în același timp sunau și ciudat, pentru că noi doi nu ne-am mai văzut din acea dimineață din anii '70, când amândoi am avut grijă de cele trei fetițe ale ei. Am făcut-o în semn de mulțumire pentru că ne împrumutase bicicletele și un radio portabil.

Cineva strigă după mine. Este o seară plăcută de iulie și nu uita că aici, sub cerul liber, la malul mării, suntem în plină vacanța de vară. Cred că au și pus pe grătar câțiva păstrăvi și iată că Niels Petter vine spre mine cu un păhărel de țarie. Îmi spune că mai pot sta încă zece minute ca să închei, și într-adevăr am nevoie de aceste minute, deoarece vreau să te rog ceva important.

N-am putea să facem un pact solemn, și anume să ștergem toate e-mailurile pe care ni le trimitem după ce le-am

citit? De preferință imediat sau cât de repede posibil, și așa vrea să nici nu le imprimăm. Din punctul meu de vedere acest contact reînnoit este mai mult o energie vibrantă de gânduri între două suflete, decât un schimb de mesaje între noi care să rămână pentru totdeauna. Astfel ne vom permite să scriem despre orice.

Mai mult decât atât, amândoi suntem căsătoriți și avem copii. Însuși gândul de a avea mesajele noastre înmagazinate pe computere îmi displace.

Nu știm când ne vom despărți. Dar într-o zi ne vom strecura din nou în afara acestui cadru de carnaval, cu toate măștile și rolurile lui, și doar câteva obiecte de recuzită vor rămâne în urma noastră, înainte ca și acestea să fie risipite.

Vom ieși din mersul timpului, dincolo de limitele unui spațiu pe care-l numim „realitate”.

Anii trec, dar nu-mi găsesc liniștea la gândul că din nou s-ar putea ivi ceva legat de ceea ce s-a întâmplat atunci. Mă simt uneori ca și când cineva mă urmărește, parcă îi simt răsuflarea în ceafă.

Nu pot uita luminile albastre din Leikanger și tresar de fiecare dată când o mașină de poliție mă depășește. Odată, cu câțiva ani în urmă, a sunat la ușă un polițist în uniformă. A remarcat reacția mea de panică. Dorea să întrebe doar de o adresă din împrejurimi.

Tu crezi cu siguranță că mă neliniștesc inutil. Tot ce atunci ar fi fost în afara legii este acum prescris, expirat.

Numai rușinea nu expiră în timp...

Promite-mi că le vei șterge!

După ce ne-am așezat pe ruinele acelei căbănuțe vechi de pe culme, mi-ai spus de ce ai venit. Încearcă să-mi povestești

ce-ai făcut în acești treizeci de ani și mi-ai vorbit despre proiectul tău referitor la climă. Și ai apucat să-mi spui ceva despre un vis deosebit și intens pe care l-ai avut cu o noapte înainte, înainte de a ne întâlni acolo, afară pe terasă. Un vis cosmic, spuneai, dar mai mult n-ai apucat să spui, căci turma de juninci venea spre noi și a trebuit să alergăm până în capătul de jos al văii. Și nu am mai vorbit nimic despre acel vis.

Dar mă așteptam de la tine să ai visuri cosmice... Am încercat să dormim câteva ore, dar eram prea agitați, bineînțeles că eram, așa că am stat cu ochii deschiși și am șușotit. Despre stele și galaxii și astfel de lucruri. Doar despre astfel de lucruri mari, îndepărtate, lucruri de o însemnătate deosebită...

Este ciudat când mă gândesc la toate acestea acum. Asta era înainte de a crede în ceva. Doar cu puțin înainte.

Din nou strigă după mine. Doar un ultim comentariu înainte de a-l trimite. Apa se numea atunci Lacul Bătrânilor. Nu este un nume ciudat pentru o apă de munte departe de orice suflare omenească? Vreau să spun: Cine erau acei „bătrâni“ care au trăit odată, demult, acolo sus între vârfurile ascuțite și stâncile rotunde ale munților?

Când am venit cu mașina împreună cu Niels Petter, am stat și m-am tot uitat în atlasul rutier.

N-am mai fost pe aici de atunci și n-am îndrăznit să ridic privirea nici măcar în dreptul apei. Și câteva minute mai târziu am înconjurat și celălalt loc, cel de la cotitură, lângă prăpastie, care mi-a trezit amintirile cele mai dureroase.

Nu cred că mi-am ridicat privirea din carte înainte de a fi ajuns jos în vale. În acest fel am reținut multe dintre numele locurilor pe care i le citeam cu voce tare lui Niels Petter. Trebuia să-mi țin mintea ocupată cu altceva. Mi-era

teamă că mă voi nărui de durere și voi fi nevoită să-i dezvălui tot ce am ținut tăinuit. Și am ajuns și la tunelurile noi. Am insistat să o luăm pe-acolo ca să nu trecem prin fața vechii biserici din lemn și de-a lungul râului pe vechiul drum. Am pretextat că se făcuse destul de târziu și eram în criză de timp.

Așadar, Lacul Bătrân.

Femeia de culoarea merișoarelor de munte era „bătrână“. Cel puțin așa credeam noi pe-atunci. O doamnă între două vârste, spuneam noi. O doamnă în vârstă cu un șal roșu-trandafiriu pe umeri. A trebuit să ne asigurăm că cel puțin am văzut același lucru. Asta se întâmpla pe când încă ne vorbeam.

Adevărul e că avea, nici mai mult, nici mai puțin, vârsta mea de acum. Era, cum se zice, o femeie de vârstă mijlocie...

Când ai ieșit afară pe verandă, a fost ca și cum m-aș fi întâlnit pe mine însămi în ușă. Au trecut treizeci de ani de când nu ne-am mai văzut. Și nu era numai asta. Aveam atât de clar impresia că mă puteam vedea din exterior, din unghiul tău vizual și cu ochii tăi. Și dintr-o dată eu eram acea Femeie de culoarea merișoarelor de munte. Asta m-a neliniștit.

Mă strigă din nou. Este a treia oară, așa că îți trimit mesajul și-apoi îl șterg. Numai bine, Solrun.

A trebuit să mă gândesc dacă n-ar fi bine să scriu „a ta Solrun“, deoarece niciodată n-a existat o ruptură între noi. Mi-am luat doar câteva dintre lucruri și-am plecat în acea zi. Și nu m-am mai întors. Mi-a trebuit aproape un an întreg până îți-am scris din Bergen și te-am rugat să-mi împachetezi și să-mi trimiți restul lucrurilor mele, și nici măcar atunci n-am considerat aceasta ca o ruptură reală între noi,

era doar cea mai practică soluție, din moment ce mă aflam de atâta timp în partea cealaltă a munților. După câțiva ani l-am întâlnit pe Niels Petter. Și au trecut mai mult de zece ani până când tu și Berit v-ați cunoscut.

Tu ai fost mai răbdător. Tu niciodată nu ți-ai pierdut speranța în noi. Eu am avut uneori sentimentul că trăiesc în bigamie.

N-am să pot uita niciodată ce s-a întâmplat acolo sus în munți. Este ca și cum n-ar putea trece nici măcar o oră fără să nu mă gândesc la acel lucru.

Dar s-a petrecut apoi *ceva*, un lucru minunat și promițător. Astăzi văd acea întâmplare ca un dar.

Gândește-te că am fi fost în stare să acceptăm acest dar împreună! Dar eram prea înspăimântați. Mai întâi ți-ai pierdut cunoștința și m-ai lăsat să te liniștesc. Ca apoi să te ridici brusc și să începi să alergi.

Și doar după câteva zile, fiecare și-a văzut de drumul lui. Pierduserăm puterea sau dorința de a ne privi în ochi.

Noi doi, Steinn. Este de necrezut.

Solrun, Solrun! Erai atât de frumoasă! Erai splendidă acolo cum stăteai în rochia aceea roșie cu spatele spre fiord, grădină și gardul acela alb.

Te-am recunoscut într-o clipă, bineînțeles că te-am recunoscut. Oare aveam vedenii?! Nu, erai tu – ca decupată dintr-o altă epocă.

Și dă-mi voie să-ți spun de la început și cu sinceritate: nu mi s-a părut că semeni cu nici o Femeie de culoarea merișoarelor de munte.

Nici nu-mi vine să cred că îmi scrii! În săptămânile care-au trecut am tot sperat că o vei face. Ideea de a folosi e-mailul a fost doar a mea, dar tu ai fost cea care ai spus,

înainte să ne despărțim, că mă vei contacta atunci când vei considera de cuviință, și deci inițiativa trebuia să vină din partea ta.

Este amețitor numai gândul că ne-a fost dat să ne întâlnim din nou tocmai în același colț de lume, ca atunci. S-a întâmplat așa, deodată, ca și cum am fi avut o înțelegere veche de a ne întâlni exact atunci și acolo. Dar n-a existat o astfel de înțelegere. A fost doar un noroc extraordinar.

Eu ieșeam din sala de mese cu ceașca de cafea pe farfuriu și din mers cafeaua s-a vărsat, opărindu-mi încheietura, și ai dreptate când spui că de-abia am reușit să mă țin pe picioare în încercarea mea disperată de a salva ceașca gata să cadă.

L-am salutat scurt pe soțul tău, care așa deodată s-a grăbit să ia ceva din mașină, am reușit să schimbăm câteva cuvinte împreună, tu și eu, până când a venit proprietara hotelului. Poate că m-a văzut când am trecut prin fața recepției și m-a recunoscut, chiar dacă trecuseră treizeci de ani, de pe vremea când mama ei administra hotelul.

Tu și eu stăteam *tête-à-tête* și cu siguranță ne-a luat drept o pereche de vârstă mijlocie, soț și soție, care, odată, demult, au ajuns la brațul fiordului, pe vremea când erau tineri și îndrăgostiți, înainte de a se fi așezat la casa lor și de a-și fi trăit viața împreună – am încercat să-mi imaginez – și, după atâta timp, poate într-o criză de nostalgie, s-au întors la decorul poveștii lor de dragoste din tinerețe. Și, bineînțeles, trebuia să ieșim pe terasă după micul dejun, deși amândoi ne-am lăsat de fumat, pentru că fumatul în zilele noastre e socotit ceva atât de dăunător; trebuia să ieșim să contemplăm fagul sângeriu, fiordul și munții, trebuia. Pentru că întotdeauna făcuserăm asta atunci, demult.

Hotelul avea o altă recepție și o nouă cafenea pentru cei în trecere. Dar copacii, fiordul și munții erau aceiași. În

sufrageria cu șemineu erau același mobilier și tablouri, chiar și masa de biliard stătea în același loc și mă îndoiesc că vechiul pian a fost acordat vreodată de-atunci. La acel instrument ai cântat Debussy și câteva nocturne de Chopin. Nu pot uita cum turiștii s-au adunat în jurul pianului și au aplaudat îndelungat.

Treizeci de ani au trecut, dar timpul parcă a stat pe loc.

Era să uit singura schimbare importantă. Tunelurile. Tunelurile nu existau pe atunci. Pe-atunci, am venit și am plecat cu vasul din fiord. Altă posibilitate de transport nu era.

Îți amintești cum ne-am liniștit când am aflat că sosise ultimul vas? După aceea, satul era izolat, aveam la dispoziție tot restul serii, noaptea și dimineața până când vasul Nesøy avea să se strecoare spre ieșirea din fiord și să se întoarcă aducând alți pasageri înainte de prânz. Harul timpului, l-am numit. Dacă ar fi fost astăzi, am fi stat cu siguranță pe terasă toată seara și am fi privit la toate mașinile care ar fi ieșit din tunel. S-ar fi îndreptat toate spre vest sau poate una dintre ele ar fi cotit în dreptul Muzeului Glacier și ar fi venit spre hotel să ne ia – vreau să spun, să ne aresteze?!

Apropo, am uitat că am avut grijă de fetițele ei. După cum vezi, nu-mi amintesc totul.

Sunt de acord cu ideea ta de a șterge imediat e-mailurile primite sau expediate. Nici mie nu-mi place să se depoziteze atât de multe pe disk. De multe ori simți ca o eliberare numai faptul de a schimba gânduri și idei cu cineva. În zilele noastre sunt prea multe cuvinte înmagazinate și arhivate pe Internet, pe stick-uri de memorie sau pe hard disk-uri.

Am șters de mult e-mailul trimis de tine înainte de a mă așeza confortabil și de a-ți răspunde. Și trebuie să

recunosc că ștergerea are și dezavantaje, pentru că acum stau și simt deja nevoia de a reciti unul dintre fragmentele scrise de tine. Acum trebuie să apelez la memorie, și în felul acesta vor continua schimburile de e-mailuri.

Scriai că ar fi fost vorba de niște forțe supranaturale în spatele uimitoarei noastre reîntâlniri, acolo, pe terasa hotelului, și aș vrea să apelez la toleranța ta chiar de la început când este vorba de astfel de idei, pentru că am să mă exprim tot atât de sincer cum o făceam în trecut. Eu nu pot vedea aceste întâlniri decât ca pe niște evenimente întâmplătoare, care nu au nici o legătură cu voința sau controlul cuiva dinafară. Este adevărat că în acest caz a fost vorba de o coincidență uriașă și nu tocmai de ceva nesemnificativ. Dar trebuie să iei în considerare și toate zilele în care nu avem șansa de a trăi astfel de momente.

Cu riscul de a-ți hrăni înclinația spre fenomene oculte, îți voi destăinui totuși ceva. Când veneam cu autobuzul și am ieșit din tunelul acela lung de lângă Bergshovden, tot fiordul era învăluit într-o ceață groasă, astfel încât n-am putut vedea nimic în jur. Doar vârfurile munților se zăreau, dar fiordul și văile păreau șterse din cadrul naturii. Și am intrat într-un alt tunel, iar la ieșire ne-am trezit deodată sub pânza de ceață. Se vedeau fiordul și adâncimea celor trei văi, dar nu și contururile munților.

Și-un gând m-a fulgerat: Oare este și ea aici? Oare vine și ea?

Și-ai apărut. În dimineața următoare stăteai pe terasă într-o rochie aproape tinerească de vară, tocmai când eu am apărut din sala de mese cu o ceașcă de cafea plină ochi.

Mi s-a părut că eu eram acela care te-a creat acolo și te-a făcut să apari din nou în hotelul vechi din lemn, tocmai

în acea zi. Era ca și cum te-ai fi născut acolo, pe terasă, din amintirea și din dorul meu. RO

Resp Dar nu este greu de imaginat că mă gândeam tot timpul la tine atunci când am ajuns din nou în „colțișorul nostru erotic“, cum îl numeam noi atunci.

Venirea noastră acolo în același timp n-a fost nimic altceva decât pur și simplu o întâmplare fericită.

Cu puțin timp înainte, îmi luasem micul dejun. Stând la masă, mă gândeam la tine în timp ce-mi beam paharul de suc de portocale și mâncam din oul fiert. Eram profund confundat în gânduri, amintindu-mi de visul intens pe care-l avusesem. Apoi mi-am luat cafeaua și am ieșit pe verandă. Și hop – acolo stăteai tu!

Mi-a părut rău de soțul tău. L-am compătimit când, după o oră, l-am lăsat și am plecat pe drumul de munte, doar noi doi.

Felul în care mergeam și în care am început să ne vorbim părea a fi un un ecou plăcut al timpului petrecut acolo când eram atât de tineri.

Dar eu nu cred în destin, Solrun. Absolut deloc.

Din nou amintești de Femeia de culoarea merișoarelor de munte. Și cu asta îmi amintești de cel mai ciudat lucru pe care l-am trăit vreodată. N-am uitat-o, după cum vezi, și nici nu-i neg existența. Dar așteaptă o clipă. S-a întâmplat ceva la care am fost martor pe drum, la întoarcerea acasă.

După ce voi ați plecat, am mai rămas până a doua zi pentru a inaugura deschiderea noului Centru Climatic. Îți spuseseam că voi ține un discurs scurt despre asta. Vineri dimineața am plecat cu vasul rapid de la Balestrand la Flåm, iar după câteva ore de așteptat mi-am continuat

călătoria cu trenul până în Myrdal și de acolo am avut legătură spre Oslo.

Chiar înainte de a ajunge acolo sus la Myrdal, trenul de la Flåm s-a oprit la extraordinara cascadă Kjosfossen. Turisții au coborât din tren ca să fotografieze cascada sau cel puțin ca să arunce o privire la căderea aceea masivă de apă de culoarea calcarului.

În timp ce stăteam afară pe peron, a apărut deodată ceva ca o *nimfă* pe panta din dreapta cascadei.

A apărut deodată, ca din senin. Și tot așa a și dispărut, într-o fracțiune de secundă, ca să apară din nou doar la treizeci sau cincizeci de metri distanță. Și asta s-a repetat în câteva rânduri.

Ce părere ai despre asta? Poate că acești spiriduși nu trebuie să se supună legilor naturii?

Dar să nu ne grăbim să tragem concluzii pripite. Am avut o viziune sau am văzut o nălucă? Dar erau acolo câteva sute de persoane care au trăit aceeași experiență ca și mine. Am fost oare martori la ceva supranatural, vreau să spun o *adevărată* nimfă a apelor, o naiadă sau un spirit al naturii? Nu, nu. Totul a fost regizat pentru turiști, și singurul lucru care mă preocupă și nu-i pot afla răspunsul este cu cât le plătesc pe fetele astea să se arate acolo, la cascadă.

Este ceva ce am uitat? Da – pentru că, în ciuda acestor fapte, fata nu se mișca într-un mod natural, ci sărea dintr-un loc în altul cu viteza luminii. Și asta trebuie să fi fost tot un truc. Nu pot spune cu precizie câte nimfe erau în jurul cascadei Kjosfossen în acea după-amiază. Cred că erau doar două sau trei și că le plăteau pe toate la fel.

Îți spun asta fiindcă mi-am dat seama că niciodată nu ne-am gândit la acest lucru atunci, dar cred că nu este prea târziu să-l luăm în considerație. Femeia de culoarea